
Protokoll från extra bolagsstämma fört per capsulam

Datum: 2023-11-01

Paragrafer: 1 - 8

Deltagande

Aktieägaren

Stadshus AB genom Johan Hörnberg

Ordförande, tillika protokollförare

Linnea Pousard

Justeringsdag: 23-11-01

Underskrifter

Ordförande, tillika protokollförare

Linnea Pousard

Justerande

Johan Hörnberg

Protokoll från extra bolagsstämma fört per capsulam

Datum: 2023-11-01

§ 1

Sammanträdets öppnande

Linnea Pousard öppnar stämman och hälsar alla välkomna.

Det antecknas att fullmakt för Johan Hörnberg har lämnats (protokollsbilaga 2).

Det uppdras åt Linnea Pousard att föra protokollet.

§ 2

Val av ordförande vid stämman

Linnea Pousard utses till ordförande vid bolagsstämman.

§ 3

Upprättande och godkännande av röstlängd

Det antecknas att bolagets samtliga aktier ägs av Stadshus AB och att dessa representerades genom Johan Hörnberg enligt till protokollet bilagd fullmakt (protokollsbilaga 2).

Fullmakten godkänns som förteckning och röstlängd.

§ 4

Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställs enligt bilaga (protokollsbilaga 1).

§ 5

Val av justerare

Johan Hörnberg utses att justera protokollet tillsammans med ordföranden.

§ 6

Prövning om stämman blivit behörigen sammankallad

Stämman förklaras vara sammankallad i behörig ordning.

Protokoll från extra bolagsstämma fört per capsulam

Datum: 2023-11-01

§ 7

Antagande av ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB

Stämman antecknar att Göteborgs kommunfullmäktige 2023-09-07, § 12, fattat beslut om att fastställa kapitel 1 § 3 i ägardirektiven för stadens helägda bolag (protokollsbilaga 3).

Stämman beslutar att anta ägardirektiv för Higab AB enligt (protokollsbilaga 4).

§ 8

Mötets avslutande

Ordföranden avslutade stämman.

2023-11-01

Kallelse och dagordning Extra bolagsstämma

	Ärende	Ansvarig
1	Stämmans öppnande	Ordförande
2	Val av ordförande vid stämman	
3	Upprättande och godkännande av röstlängd (bilaga 2)	
4	Fastställande av dagordning (bilaga 1)	
5	Val av justerare	
6	Prövning om stämman blivit behörigen sammankallad	
7	Antagande av ägardirektiv för Higab AB (bilaga 3 - 4)	
8	Mötets avslutande	

Göteborgs Stadshus AB

Göteborgs
StadDatum 2023-10-23

Fullmakt

Göteborgs Stadshus AB befullmäktigar härmed Johan Hörnberg att vid bolagsstämma 2023 med aktieägarna i Higab AB, 556104-8587 föra ägarens talan och bevaka dess rätt.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Anders Söderberg'.

Anders Söderberg

Vice VD, Göteborgs Stadshus AB

§ 113

Val av ombud till extra bolagsstämma med anledning av kommunfullmäktiges beslut avseende ändringar i ägardirektivens kap 1 § 3 för stadens helägda bolag

Beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Styrelsen antecknar att Göteborgs kommunfullmäktige 2023-09-07, § 12, fattat beslut om att fastställa kapitel 1 § 3 i ägardirektiven för stadens helägda bolag enligt beslutsunderlagets bilaga 1.
2. Styrelsen kallar till extra bolagsstämma för att anta nytt ägardirektiv vid tidpunkt som passar ägarombudet.
3. Göteborgs Stadshus AB:s verkställande direktör ges i uppdrag att utse ombud och teckna bolagsstämmofullmakt till extra bolagsstämma i Boplats Göteborg AB, Business Region Göteborg AB, Försäkrings AB Göta Lejon, Förvaltnings AB Framtiden, Göteborg & Co AB, Göteborg Energi AB, Göteborg Stads Leasing AB, Göteborgs Hamn AB och Higab AB med instruktion att anta nytt ägardirektiv.

Handling

Beslutsunderlag, dnr 0068/23.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen
Boplats Göteborg AB
Business Region Göteborg AB
Försäkrings AB Göta Lejon
Förvaltnings AB Framtiden
Göteborg & Co AB
Göteborg Energi AB
Göteborg Stads Leasing AB
Göteborgs Hamn AB
Higab AB

Dag för justering

2023-10-31

Utdrag ur Protokoll
Sammanträdesdatum: 2023-10-23

Underskrifter

Sekreterare

Johan Hörnberg

Ordförande

Jonas Attenius

Justerande

Axel Josefson

Redovisning av uppdrag att revidera nämndernas reglementen och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen

§ 12, 1449/22

Beslut

Enligt kommunstyrelsens förslag:

1. Kapitel 1 § 3 i ägardirektiven för stadens helägda bolag, i enlighet med bilagan till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.
2. Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag givet i budget 2023 till kommunstyrelsen att revidera nämndernas reglementen och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten, antecknas och förklaras fullgjort.

Handling

2023 nr 150.

Yrkanden

Karin Pleijel (MP), Hans Arby (C), Grith Fjeldmose (V), Simona Mohamsson (L), Linnea Wikström (S) och Patrik Höstmad (D) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Emma Altenhammar (SD) yrkar bifall till förslaget från SD i kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer propositioner på yrkandena och finner att kommunstyrelsens förslag har bifallits. Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: ”Ja för bifall till kommunstyrelsens förslag. Nej för bifall till yrkandet från Emma Altenhammar.”

Omröstningen utfaller med 72 Ja mot 9 Nej. Hur var och en röstar framgår av bilaga 5.

Reservation

Ledamöterna från SD reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Protokollsutdrag skickas till

Stadens helägda bolag enligt förteckning i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande
Styrande dokument

Dag för justering

2023-09-21

Vid protokollet

Sekreterare

Mathias Sköld

Ordförande

Aslan Akbas

Justerande

Håkan Eriksson

Justerande

Margareta Broang

Justerande

Lisbeth Sundén Andersson

Bilaga 5

Ärende: 12

Ärendemening: Redovisning av uppdrag att revidera nämndernas reglementen och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen

Antal Ja: 72   Antal Nej: 9   Antal Avstår: 0   Antal Frånv: 0   Antal Kvittade: 0

Namn	Parti	Plats	Funktion	Resultat
Aslan Akbas	S	1	Ordförande	Ja
Alexander Aldäng	V	80	Ersättare	Ja
Emma Altenhammar	SD	67	Ledamot	Nej
Ann-Christine Andersson	S	25	Ledamot	Ja
Bettan Andersson	V	59	Ledamot	Ja
Hanna Andersson	S	45	Ersättare	Ja
Robert Andersson Hammarstrand	S	22	Ledamot	Ja
Hans Arby	C	48	Ledamot	Ja
Mats Arnsmar	S	20	Ledamot	Ja
Jonas Attenius	S	10	Ledamot	Ja
Hanan Baalbaki	S	39	Ledamot	Ja
Jesper Berglund	V	81	Ledamot	Ja
Kristina Bergman Alme	L	55	Ersättare	Ja
Daniel Bernmar	V	56	Ledamot	Ja
Jessica Blixt	D	35	Ledamot	Ja
Leif Blomqvist	S	38	Ersättare	Ja
Margareta Broang	M	3	2:e v Ordf	Ja
Jenny Broman	V	57	Ledamot	Ja
Marie Brynolfsson	V	58	Ledamot	Ja
Kalle Bäck	KD	31	Ledamot	Ja
Emmyly Bönfors	C	50	Ledamot	Ja
Sara Carlsson Hägglund	V	62	Ledamot	Ja
Håkan Eriksson	V	2	1:e v Ordf	Ja
Rickard Eriksson	M	26	Ledamot	Ja
Krista Femrell	SD	65	Ledamot	Nej

Lena Ferm	SD	69	Ledamot	Nej
Grith Fjeldmose	V	63	Ledamot	Ja
Eva Flyborg	L	52	Ledamot	Ja
Ann Catrine Fogelgren	L	54	Ledamot	Ja
Jörgen Fogelklou	SD	73	Ledamot	Nej
Pär Gustafsson	L	53	Ledamot	Ja
Håkan Hallengren	S	24	Ledamot	Ja
Patrik Höstmad	D	34	Ledamot	Ja
Alfred Johansson	S	42	Ledamot	Ja
Axel Josefson	M	5	Ledamot	Ja
Magnus Kindmark	S	64	Ledamot	Ja
Agneta Kjaerbeck	SD	72	Ledamot	Nej
Hannah Klang	V	61	Ledamot	Ja
Jörgen Knudtzon	KD	30	Ledamot	Ja
Lena Landén-Olsson	S	37	Ledamot	Ja
Elisabet Lann	KD	32	Ledamot	Ja
Tony Liljendahl	SD	68	Ledamot	Nej
Staffan Lindström	S	41	Ledamot	Ja
Lena Lindström Olinder	M	28	Ledamot	Ja
Cecilia Magnusson	M	11	Ledamot	Ja
Hampus Magnusson	M	6	Ledamot	Ja
Nina Miskovsky	M	7	Ledamot	Ja
Simona Mohamsson	L	51	Ledamot	Ja
Jonas Nilsson	V	47	Ledamot	Ja
Claudia Nistor Pedrini	S	43	Ledamot	Ja
Kristina Norén Lallo	KD	29	Ersättare	Ja
Helena Norin	MP	77	Ledamot	Ja
Toni Orsulic	M	17	Ledamot	Ja
Bosse Parbring	MP	75	Ledamot	Ja
AnnaSara Perslow	C	49	Ersättare	Ja
Karin Pleijel	MP	74	Ledamot	Ja
Rasmus Ragnarsson	SD	71	Ledamot	Nej
Parisa Rezaeivar	S	40	Ledamot	Ja
Anneli Rhedin	M	18	Ledamot	Ja

Annelie Schagerström	S	46	Ledamot	Ja
Henrik Sjöstrand	M	16	Ersättare	Ja
Yvonne Stafren	SD	70	Ledamot	Nej
Lisbeth Sundén Andersson	D	4	Ledamot	Ja
Anders Svensson	M	14	Ledamot	Ja
Claes Söderling	S	19	Ersättare	Ja
Eva Ternegren	MP	78	Ersättare	Ja
Bruno Tiozzo	M	12	Ersättare	Ja
Per-Eric Trulsson	SD	66	Ledamot	Nej
Viktoria Tryggvadottir Rolka	S	8	Ledamot	Ja
Mattias Tykesson	M	15	Ledamot	Ja
Sarah Ullmark	M	27	Ledamot	Ja
Kochar Wallad Begi	S	9	Ersättare	Ja
Martin Wannholt	D	36	Ledamot	Ja
Hillevi Werring	MP	76	Ersättare	Ja
Camilla Widman	S	21	Ledamot	Ja
Linnea Wikström	S	44	Ledamot	Ja
Lillemor Williamsson	D	33	Ersättare	Ja
Maria Wåhlin	V	79	Ledamot	Ja
Roshan Yigit	S	23	Ledamot	Ja
Johan Zandin	V	60	Ledamot	Ja
Hakan Önal	M	13	Ledamot	Ja

Handling 2023 nr 150

Redovisning av uppdrag att revidera nämndernas reglementen och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 22 maj 2023 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Kapitel 1 § 3 i ägardirektiven för stadens helägda bolag, i enlighet med bilagan till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.
2. Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag givet i budget 2023 till kommunstyrelsen att revidera nämndernas reglementen och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten, antecknas och förklaras fullgjort.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Karin Pleijel (MP) och Axel Josefson (M) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag och avslag på yrkande från SD den 9 juni 2023.

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade bifall till yrkande från SD den 9 juni 2023.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att bifalla stadsledningskontorets förslag.

Jörgen Fogelklou (SD) reserverade sig mot beslutet.

Representanterna från MP, S och V antecknade som yttrande en skrivelse från den 21 augusti 2023.

Göteborg den 23 augusti 2023
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Lina Isaksson

Yttrande angående redovisning av uppdrag att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen

Yttrande

Uppföljningen av målen i miljö- och klimatprogrammet visar tydligt att vi omgående behöver göra omfattande förändringar för att nå målen. Detsamma gäller för att nå avfallsplanens mål. I stadsledningskontorets tjänsteutlåtande framgår att den nuvarande skrivningen som finns i nämndernas reglemente, innebär att samtliga nämnder ska bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Det framgår också att det finns flera relativt nyligen antagna styrdokument inom den ekologiska dimensionen för hållbar utveckling men att vi ännu inte hunnit se resultatet av dessa.

Vi ser att arbetet med att nå miljö- och klimatmålen behöver intensifieras. Det är inte långt kvar till 2030 då Göteborg ska vara klimatneutralt. Det innebär att samtliga nämnder och styrelser behöver göra allt de kan för att bidra till omställningen. Det är bra att bolagens ägardirektiv förtydligas och blir samstämmigt med nämndernas reglemente. I övrigt är vi beredda att avvakta resultatet av de antagna styrdokument som redan finns inom miljöområdet för att undvika dubbelstyrning.

Yrkande

2023-06-09

Ärende nr: KS 2023-06-14, 2.1.3, Dnr: 1449/22

Yrkande angående – Redovisning av uppdrag att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kapitel 1 § 3 i ägardirektiven för stadens helägda bolag, fastställs i enlighet med Sverigedemokraternas förslag till revidering.

Nuvarande formulering kapitel 1 § 3:

Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

Förslag till reviderad formulering kapitel 1 § 3

Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Genomförandet av en hållbar utveckling får inte ske på bekostnad av social och ekonomisk hållbarhet.

2. Kommunfullmäktiges uppdrag från budget 2023 till kommunstyrelsen om att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att styra mot klimat- och miljömålen antecknas och förklaras fullgjort.

Yrkandet

Stadsledningskontorets formuleringar hänvisar till en hållbar utveckling som "tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov". Denna formulering kan tolkas på olika sätt och kan vara öppen för olika tolkningar av vad som är nödvändigt för att tillfredsställa dagens behov och vad som skulle äventyra kommande generationers möjligheter. Formuleringen behöver vara tydlig och undvika sådana potentiella tvetydigheter.

En direkt hänvisning till Agenda 2030 passar inte in i stadsledningskontorets förslag till revidering eftersom de redan fokuserar på stadens bolags specifika roll och behovet av att uppnå hållbarhet på lokal nivå. Att inkludera Agenda 2030 skulle kunna skapa förvirring eller överflöd och minska flexibiliteten att anpassa hållbarhetsarbetet till den specifika kontexten för staden.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-05-22

Diarienummer 1449/22

Handläggare

Anna Säveskog, Jakob Jendeby, Lisa Berlin

Telefon: 031-368 03 90, 031-368 00 07

E-post: anna.saveskog@stadshuset.goteborg.se

jakob.jendeby@stadshuset.goteborg.se

Redovisning av uppdrag att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kapitel 1 § 3 i ägardirektiven för stadens helägda bolag, i enlighet med bilagan till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.
2. Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag givet i budget 2023 till kommunstyrelsen att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten, antecknas och förklaras fullgjort.

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges budget 2023 fick kommunstyrelsen i uppdrag att revidera nämndernas reglementen och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten.

I ärendet redovisas befintlig styrning inom miljö- och klimatområdet och generellt om stadens styrning samt de olika alternativ som stadsledningskontoret övervägt kring en stärkt styrning mot klimat- och miljömålen.

Nuvarande skrivningar i nämndernas reglementen om att alla nämnder ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030 innebär att hållbarhetsfrågorna ska vara en integrerad del i nämndernas utförande av grunduppdraget. Stadsledningskontoret bedömer att formuleringen i nämndernas reglementen kapitel 1 § 6 innebär styrning mot samtliga dimensioner av hållbarhet. Kontoret bedömer att det finns skäl att revidera de helägda bolagens ägardirektiv för att motsvara den styrning som redan gäller för nämnderna och föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar om en justering av dessa.

I övrigt är stadsledningskontorets samlade bedömning att Göteborgs Stads policy för den ekologiska dimensionen, stadens miljö- och klimatprogram samt miljöledningssystem tydligt styr nämnder och bolag avseende miljö- och klimatmålen. Kontoret bedömer att det skapar en dubbelstyrning om vissa mål från redan befintliga styrande dokument inkluderas i reglementen och ägardirektiv.

Stadsledningskontoret konstaterar att såväl miljö- och klimatprogrammet som miljöledningssystemet, avfallsplanen, energiplanen och åtgärdsplan för god vattenstatus är relativt nyligen beslutade. Arbetet med att styra och agera utifrån dessa dokument är nu påbörjat och stadsledningskontoret bedömer att effekten av det bör avvaktas innan ytterligare styrning adderas. Arbetet med en klimatinvesteringsplan i enlighet med klimatkontraktet är pågående, vilket också kommer att ge ytterligare styrning på klimatområdet.

Bedömning ur ekologisk, ekonomisk och social dimension

Stadsledningskontoret ser utmaningar och risk för målkonflikter mellan dimensionerna vid revidering av nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv enligt uppdraget. Stadsledningskontoret menar att ännu tydligare styrning mot en av dimensionerna inom hållbar utveckling per definition innebär att prioriteringar måste göras. Det skulle därmed få konsekvenser för möjligheten att omhänderta målen inom övriga dimensioner.

Hållbarhetsdimensionen omhändertas i nuvarande kapitel 1 i nämndernas reglementen och styrelsernas ägardirektiv. Vid revidering i enlighet med uppdraget bedömer stadsledningskontoret dessutom att det uppstår överlappande styrning. Däremot ser stadsledningskontoret ett behov av harmonisering av reglementen och ägardirektiv avseende Agenda 2030.

Det förslag som stadsledningskontoret förordar i ärendet bedöms inte medföra några kostnader.

Bilaga

Föreslagen förändring i ägardirektiven samt lista på de helägda bolag som berörs

Ärendet

I kommunfullmäktiges budget 2023 fick kommunstyrelsen i uppdrag att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten.

Beskrivning av ärendet

Göteborgs Stads styrning inom miljö- och klimatområdet

Nedan redogörs kortfattat för stadens styrning inom miljö- och klimatområdet.

Göteborgs Stads policy för den ekologiska dimensionen

Syftet med policyn är att slå fast Göteborgs Stads gemensamma åtaganden och styrande principer för arbetet med den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling. Policyn revideras genom beslut i februari 2022. Policyn, som är det övergripande reglerande styrande dokumentet inom den ekologiska dimensionen, syftar också till att förtydliga grundsatser som bärs vidare i övriga reglerande och planerande styrande dokument på området.

Miljö- och klimatprogrammet

Kommunfullmäktige beslutade i mars 2021 om Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030. Programmet gäller för stadens samtliga nämnder och styrelser och fokuserar på de största utmaningarna för att nå ett ekologiskt hållbart Göteborg. Det innehåller en målbild samt tre miljömål som handlar om naturen, klimatet och människan. De tre miljömålen omfattar hela Göteborg. Under de tre miljömålen finns tolv delmål som fokuserar på Göteborgs Stads egen verksamhet där staden har större rådighet. Programmet innehåller utöver målen sju tvärgående strategier. Arbetet i strategierna bidrar på olika sätt till att nå samtliga miljömål. För respektive miljömål och delmål finns en tabell med indikatorer, där nuläge och målvärde anges. Indikatorerna med målvärden konkretiserar vad som ska uppnås till angivet årtal.

Miljö- och klimatprogrammet innehåller inte miljömål eller delmål där det redan finns lagstiftning eller annan reglering som motiverar tillräcklig förändring eller för områden som täcks av andra styrande dokument i Göteborgs Stad. Det innebär att miljö- och klimatprogrammet inte ger hela bilden av stadens prioriteringar och insatser på miljöområdet. Göteborgs Stads avfallsplan för 2021-2030 innehåller mål på avfallsområdet, varför sådana inte ingår i miljö- och klimatprogrammet.

Annan styrning

Andra exempel på styrning inom miljö- och klimatområdet är Göteborgs Stads energiplan 2022-2030, Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus 2023-2027 samt Göteborgs Stads åtgärdsprogram mot buller 2019-2023.

Agenda 2030 i miljö och klimatprogrammet

Miljö- och klimatprogrammet tar sin utgångspunkt i FN:s globala hållbarhetsmål Agenda 2030, Sveriges nationella miljömålssystem, Parisavtalet och de utmaningar som Göteborg som samhälle och Göteborgs Stad som organisation står inför för att klara omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle. I de globala hållbarhetsmålen integreras de tre dimensionerna av hållbarhet: social, ekonomisk och ekologisk. Målen är odelbara och flera av målen är beroende av och direkt kopplade till varandra. Det innebär att en positiv utveckling inom ett mål kan ge positiva effekter för ett annat mål. Hållbarhet inom den

ekologiska dimensionen är en grundläggande förutsättning för att nå hållbarhet inom de ekonomiska och sociala dimensionerna.

Stadens gemensamma miljöledningssystem

Stadens miljöledningssystem ska säkerställa att stadens förvaltningar och bolag planerar, genomför, följer upp och förbättrar sina insatser och arbetsformer för att nå stadens gemensamma mål (i till exempel miljö- och klimatprogrammet) och för att minska verksamhetens egen betydande miljöpåverkan. Miljöledningssystemet ska även underlätta att följa upp miljö- och klimatprogrammet och visa effekten av stadens gemensamma miljöarbete. Miljöledningssystemet styrs genom Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning beslutad av kommunfullmäktige.

Nämnders och styrelserns ansvar för miljö- och klimatprogrammet samt miljöledningssystem

Samtliga nämnder och styrelser ska i sin ordinarie verksamhetsplanering, med stöd av sitt miljöledningssystem, identifiera och prioritera de åtgärder som behöver genomföras inom sina respektive ansvarsområden, för att miljömålen och delmålen i till exempel miljö- och klimatprogrammet ska kunna nås. På detta sätt integreras miljöfrågorna i verksamheternas planering.

Uppföljning av miljö- och klimatprogrammet samt miljöledningssystemet

Uppföljningen av miljö och klimatprogrammets strategier ska enligt programmet följas upp en gång per år och rapporteras till kommunstyrelsen. Uppföljning av strategierna har redovisats i samlingsärenden vid två tillfällen. Fokus för den senaste uppföljningen låg på förutsättningarna för strategiarbetet och på vilken typ av frågor strategierna arbetar med. Uppföljningen visade bland annat att strategiarbetet är inriktat på frågan att undanröja hinder mot att genomföra åtgärder som är nödvändiga för att nå miljö- och klimatprogrammets mål. Flera av strategierna driver även på för att lösningar ska implementeras. Enligt miljö- och klimatnämndens rapport ger i nuläget staden inte strategiarbetet tillräckliga förutsättningar för denna uppgift. I rapporten ges rekommendationer inom fem olika områden. De handlar främst om strategiarbetets förutsättningar. Uppföljning av programmets mål och delmål ska ske vartannat år och rapporteras till kommunfullmäktige. Resultat av måluppföljningen är planerad till miljö- och klimatnämndens sammanträde i juni för vidare rapportering till kommunfullmäktige. Resultat av uppföljning av avfallsplanens mål är planerad till kretslopp och vattennämndens sammanträde i juni.

Miljö- och klimatnämnden ansvarar för att genomföra stödande miljörevisioner hos stadens förvaltningar och bolag. Utifrån iakttagelser och analys vid dessa sammanfattar miljö- och klimatnämnden i sin senaste rapportering att flera förvaltningar och bolag gjort framsteg i implementeringen av miljöledningssystemet jämfört med föregående år men att utvecklingen går för långsamt. Flera verksamheter saknar en grundlig kartläggning och bedömning av sin verksamhets miljöpåverkan, vilket riskerar att leda till fel fokus och mindre effekt i miljöarbetet.

Generellt om stadens styrning

Kommunfullmäktiges årliga budgetbeslut är det överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och styrelser och utgör en prioritering av vad som ska genomföras för budgetperioden. Budgetens roll är att inom de ekonomiska ramarna och

gällande lagstiftning ange kommunfullmäktiges mål och inriktningar samt uppdrag för verksamheten och ekonomin under budgetperioden.

Genom planerande styrande dokument anger politiken vad organisationen ska göra för att nå det framtida tillståndet inom olika områden. Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram är ett exempel på ett sådant dokument.

Reglerande dokument är normativa till sin karaktär och styr organisationens handlande i verksamheten. De reglerande styrande dokumenten handlar om hur redan befintlig verksamhet ska utföras varje gång den utförs. I sammanhanget kan till exempel Göteborgs Stads anvisning för miljöledningssystem nämnas.

Möjliga alternativ

Stadsledningskontoret har övervägt några alternativa möjligheter för att utföra uppdraget.

Komplettera kapitel 1 i reglementen och ägardirektiv

Utifrån det givna uppdraget har stadsledningskontoret övervägt förslag till revideringar av samtliga reglementen och ägardirektiv, med utgångspunkt i de krav som redan är beslutade genom miljö- och klimatprogrammet.

En ändring i reglementen och ägardirektiv skulle kunna formuleras enligt följande:

Nämnder och styrelser ska prioritera de åtgärder som behöver genomföras inom respektive ansvarsområde för att miljö- och klimatmålen ska kunna nås. Genomförandet får däremot inte ske på bekostnad av social och ekonomisk hållbarhet.

Mot ett sådant tillägg i reglementena talar dock de krav på genomförande av åtgärder för att nå miljömålen inom miljö- och klimatprogrammet som är beslutade av kommunfullmäktige och redan gäller. Stadsledningskontoret ser däremot inte att en upprepning av dem i reglementen och ägardirektiv leder till att styrningen inom området blir tydligare. Snarare innebär det att staden upprepar samma krav fast på olika ställen. I ärendet om att minska administration inom flera verksamheter (KF 2023-02-23 § 29) för stadsledningskontoret resonemang kring vikten av att minska dubbelstyrning.

Komplettera kapitel 2 i reglementen och ägardirektiv

Stadsledningskontoret har övervägt ett alternativ som innebär att kapitel 2 i samtliga nämnders reglementen och samtliga styrelser ägardirektiv ges nya skrivningar i linje med kommunfullmäktiges uppdrag. Kapitel 2 reglerar grunduppdraget och har ett innehåll som är specifikt för varje nämnd och styrelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att detta förslag, i likhet med eventuella förändringar i kapitel 1, leder till att en av dimensionerna inom hållbarhet ges företräde framför övriga. Den struktur som staden tillämpar för reglementen och ägardirektiv bygger dessutom på att gemensamma skrivningar som gäller samtliga nämnder och styrelser omhändertas i kapitlen 1 och 3. Därutöver bedömer stadsledningskontoret att en gemensam skrivning i kapitel 2 inte tillför något som inte redan är omhändertaget i den skrivning som finns i nämndernas kapitel 1.

Vill kommunfullmäktige genom reglementen och ägardirektiv peka ut vissa nämnder och styrelser som mer drivande i genomförandet av klimat- och miljömålen kan det göras genom ändringar i respektive nämnders och styrelser kapitel 2. Detta behöver dock vägas mot annan styrning som kommunfullmäktige har beslutat för att undvika överlappande styrning. I miljö- och klimatprogrammets struktur finns utpekade nämnder

och styrelser med samordningsansvar för strategierna och även viktiga aktörer (nämnder och styrelser) för respektive strategi. På motsvarande sätt finns utpekade ansvariga parter i Göteborgs Stad för mål och delmål i avfallsplanen.

Förstärkt skrivningar i bolagens ägardirektiv för att motsvara styrningen av nämnderna

Slutligen har stadsledningskontoret även övervägt ett alternativ som innebär förstärkta skrivningar i bolagens ägardirektiv. 2019-09-12 § 32 fattade kommunfullmäktige beslut om en ny gemensam struktur för ägardirektiven inom bolagskoncernen. Strukturen är uppbyggd på samma sätt som för nämndernas reglementen med en uppdelning i tre kapitel där första och tredje kapitlet är gemensamma och likalydande för samtliga helägda bolag. Av kapitel 1 § 3 framgår att ”Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.”

Kommunfullmäktige fattade 2020-10-15 § 11 beslut om justering av gemensamma och likalydande kapitel 1 och 3 i reglementena för kommunstyrelsen och stadens nämnder. I samband med revideringen fattades beslut om en ny lydelse i kapitel 1 § 6: ”Alla nämnder ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Hållbar utveckling består av tre dimensioner som samspekar och stödjer varandra; social hållbarhet, ekologisk hållbarhet och ekonomisk hållbarhet.”

En viktig utgångspunkt i den gemensamma strukturen för reglementen och ägardirektiv är att i de fall förutsättningarna är lika ska de gemensamma skrivningarna inte skilja sig åt oavsett om de avser nämnder eller styrelser. Stadsledningskontoret föreslår därför i detta ärende att ägardirektivens gemensamma kapitel 1 § 3 revideras för de helägda bolagen och ges en likalydande innebörd som nämndernas reglemente:

”Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Alla styrelser ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.”

Om kommunfullmäktige beslutar om en revidering av kapitel 1 § 3 ska bolagsstämmorna i respektive bolag därefter anta ägardirektiven för att de ska äga giltighet. Av bilagan till detta ärende framgår vilka helägda bolag som har ägardirektiv och därmed berörs.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret bedömer att Göteborgs Stads policy för den ekologiska dimensionen, stadens miljö- och klimatprogram samt miljöledningssystem tydligt styr nämnder och bolag avseende miljö- och klimatmålen i enlighet med stadens styrmodell. Kontoret bedömer att det skapar överlappande styrning att inkludera vissa mål, från redan befintliga styrande dokument, i reglementen och ägardirektiv.

Uppföljning av miljö- och klimatprogrammets mål, delmål och strategier samt även miljöledningssystemet visar och kommer att visa tillståndet för måluppfyllnad och hur staden presterar i det miljö- och klimatstrategiska arbetet samt utifrån det - vilka åtgärder

som behöver utföras eller förstärkas för att uppnå målen och skapa förutsättningar för det miljö- och klimatstrategiska arbetet. Stadsledningskontoret bedömer att tillvaratagande av resultat i uppföljning av befintliga styrande dokument utgör en större potential för att nå framgång i stadens miljö- och klimatarbete än att använda reglementen och ägardirektiv i det syftet. Kontoret bedömer inte att ytterligare skrivningar i reglementen och ägardirektiv avseende att tydligt styra mot klimat- och miljömålen, utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten, åtgärda brister som lyfts vid uppföljning av miljö- och klimatprogrammets strategier och miljöledningssystemet. Kontoret bedömer att potentialen i stället ligger i nämnders och styrelser ambitionsnivå avseende miljö- och klimatprogrammet, övriga styrdokument inom miljöområdet och miljöledningssystemet och hur de utifrån sin rådighet lever upp till den befintliga styrningen.

Valet att ta fram ytterligare styrning vare sig det handlar om reglerande eller planerande styrande dokument ska ske under övervägande av om det finns andra sätt att styra på. Det ska också övervägas om det redan finns styrning inom området och vilken styrning som eventuellt saknas. Stadsledningskontorets analys av den samlade styrmiljön på området leder till bedömningen att det finns tydlig styrning mot miljö- och klimatmålen såväl i reglerande som planerande styrande dokument och att detta gäller samtliga nämnder och styrelser.

Stadsledningskontoret konstaterar att såväl miljö- och klimatprogrammet som miljöledningssystemet, avfallsplanen, energiplanen och åtgärdsplan för god vattenstatus är relativt nyligen beslutade. Arbetet med att styra och agera utifrån dessa dokument är nu påbörjat och stadsledningskontoret bedömer att effekten av det bör avvaktas innan ytterligare styrning adderas. Arbetet med en klimatinvesteringsplan i enlighet med klimatkontraktet är pågående, vilket också kommer att ge ytterligare styrning på klimatområdet.

Nuvarande skrivningar i nämndernas reglementen om att alla nämnder ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030 innebär att hållbarhetsfrågorna ska vara en integrerad del i nämndernas utförande av grunduppdraget. I reglementen och ägardirektiv har staden definierat hållbar utveckling som tre dimensioner som samspelar och stödjer varandra: social hållbarhet, ekologisk hållbarhet och ekonomisk hållbarhet. De 17 målen i Agenda 2030 innefattar alla tre dimensionerna av hållbar utveckling.

Stadsledningskontoret bedömer att formuleringen i reglementenas kapitel 1 § 6 innebär styrning mot samtliga dimensioner av hållbarhet. Stadsledningskontoret bedömer att det finns skäl att revidera de helägda bolagens ägardirektiv för att motsvara den styrning som redan gäller för nämnderna och föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar om en justering av dessa.

Däremot menar stadsledningskontoret att ännu tydligare styrning mot en av dimensionerna per definition innebär att prioriteringar måste göras. Det skulle därmed få konsekvenser för möjligheten att omhänderta målen inom övriga dimensioner.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Jämförelse mellan nuvarande formulering och förslag till reviderad formulering § 3 i ägardirektivens gemensamma kapitel 1

<u>Nuvarande formulering kapitel 1 § 3</u>	<u>Förslag reviderad formulering kapitel 1 § 3</u>
Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.	Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Alla styrelser ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.”

Helägda bolag med ägardirektiv som berörs

Boplats Göteborg AB
Bostads AB Poseidon
Business Region Göteborg AB
Familjebostäder i Göteborg AB
Framtiden Byggutveckling AB
Försäkrings AB Göta Lejon
Förvaltnings AB Framtiden
Förvaltnings AB GöteborgsLokaler
Got Event AB
Gårdstensbostäder AB
Göteborg & Co AB
Göteborg Energi AB
Göteborg Energi Backa AB
Göteborg Energi Din El AB
Göteborg Energi Gasnät AB
Göteborg Energi Gothnet AB
Göteborg Energi Nät AB
Göteborg Stads Leasing AB
Göteborgs Egnahems AB
Göteborgs Hamn AB
Göteborgs Stads Bostadsaktiebolag
Göteborgs Stads Parkerings AB
Göteborgs Stadshus AB
Göteborgs Stadsteater AB
Higab AB
Liseberg AB
Störningsjouren i Göteborg AB
Älvstranden Utveckling AB

Ägardirektiv för Higab AB

Organisationsnummer 556104–8587

Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning utgör tillsammans med bolagsordning och detta ägardirektiv underlaget för kommunfullmäktiges styrning av bolaget. Genom ägardirektivet anger kommunfullmäktige ändamålet och den långsiktiga viljeriktningen för bolagets verksamhet samt krav och förväntan på bolaget. Direktivet syftar till att skapa förutsättningar för ett effektivt styrelsearbete, en aktiv ägarstyrning och uppsikt över bolaget.

Ägardirektivet är uppdelat i tre kapitel. **Kapitel 1 och 3** är generella och likalydande för alla av Göteborgs Stad helägda bolag. Av **kapitel 2** framgår direktiv som gäller specifikt för Bolaget. För delägda bolag gäller villkoren enligt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

Kapitel 1 – Inledande bestämmelser

Innehållet i detta kapitel beskriver förutsättningarna för kommunfullmäktiges samlade styrning av Bolaget.

- § 1 Syftet med stadens ägande av bolag är att dessa, tillsammans med stadens övriga verksamheter, ska skapa nytta för staden, dess boende, besökare och verksamheter samt medverka i utvecklingen av ett hållbart göteborgssamhälle. Hela staden-nytta och helhetssyn ska genomsyra bolagets verksamhet. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till uppdraget, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer.
- § 2 Kommunfullmäktiges samlade styrning av stadens bolag handlar ytterst om att medverka till att kommunfullmäktiges beslut genomförs. Kommunfullmäktiges budget är det överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads bolag som ska genomföras av Bolaget. Implementeringen av kommunfullmäktiges strategiska målsättningar ska följa vedertagna metoder för strategisk planering, genomförande och uppföljning.
- § 3 Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Alla styrelser ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.
- § 4 Bolaget ska utföra sitt uppdrag utifrån demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och mot alla former av diskriminering. Det ska vara föredöme i jämställdhets- och mångfaldsarbetet, arbeta aktivt för en inkluderande kultur samt ha god affärsetik och ett aktivt anti-korruptionsarbete. För Göteborgs Stad som ägare är det av särskild vikt att Bolaget arbetar för en sund och säker arbetsmiljö, respekt för mänskliga rättigheter samt goda och anständiga arbetsvillkor.

Kommunens medlemmar ska behandlas lika om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Oavsett förutsättningar, bakgrund och var i kommunen man bor, ska människor bli värdigt bemötta och få en god och likvärdig service.

- § 5 Bolaget har ansvar för att samråda med och aktivt söka samverka med andra nämnder och bolagsstyrelser när de egna besluten och det egna agerandet påverkar andra eller när det är nödvändigt för att uppnå helhetssyn i genomförandet av kommunfullmäktiges mål och riktlinjer.
- § 6 Formellt utövar kommunfullmäktige ägarstyrning genom att utse styrelse och lekmannarevisorer samt genom att fastställa bolagsordning och ägardirektiv för det enskilda bolaget.
- § 7 Göteborgs Stadshus AB har kommunfullmäktiges uppdrag att ansvara för den praktiska ägarstyrningen av Göteborgs Stads bolag med utgångspunkt i sitt ägardirektiv, bolagens ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget och andra styrande dokument samt beslut fattade av kommunstyrelsen på delegation av kommunfullmäktige.
- § 8 Roll- och ansvarsfördelning mellan de olika nivåerna i Göteborgs Stads bolagsstruktur framgår av Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

Kapitel 2 – Specifikt för Higab AB

Innehållet i detta kapitel beskriver ändamålet med bolagets verksamhet och kommunfullmäktiges uppdrag till bolaget.

Det kommunala ändamålet

- § 1 Ändamålet med Higabs verksamhet är att utgöra stadens strategiska verktyg inom fastighetsområdet. Bolaget ska främja och tillgodose intressen för i huvudsak mindre företag och organisationer genom att tillhandahålla för dessa rörelser lämpliga lokaler. Bolaget ska också tillse att kommunen kan täcka sina behov av lokaler med speciell karaktär och strategisk betydelse för stadens utveckling samt ha ett särskilt ansvar att vårda kulturhistoriskt värdefulla byggnader som ägs av Göteborgs Stad via bolaget.

Bolagets uppdrag

- § 2 Higab ska aktivt medverka i utvecklingen av Göteborgs Stad genom att vara ett av stadens strategiska verktyg inom fastighetsområdet. I uppdraget ligger att vara lyhörd för stadens behov och att agera proaktivt genom förvärv, nyproduktion, utveckling, förvaltning eller avyttring av fastigheter.
- § 3 Higab ska i huvudsak tillgodose stadens egna behov av specialfastigheter samt strategiska fastigheter av betydelse för stadens utveckling där behovet inte alltid kan tillgodoses på den ordinarie fastighetsmarknaden. Bolaget ska även tillhandahålla lokaler till föreningslivet och kulturverksamheten som också är av stor betydelse för stadens utveckling. Bolaget ska även främja mindre företags behov av lokaler.
- Bolaget har ett särskilt ansvar att vårda kulturhistoriskt värdefulla byggnader som ägs av Göteborgs Stad via Higab.

- § 4 Som fastighetsägare ska Higab svara för att fastigheternas långsiktiga värde och brukbarhet säkerställs och att hyressättningen är i överensstämmelse med denna målsättning. Bolaget ska ha tydliga och transparanta principer för hyressättning. För fastigheter som uppförs för stadens skattefinansierade verksamhet ska som huvudprincip gälla en produktionsbaserad hyra som även inkluderar långsiktig underhållskostnad. De lokaler som bolaget tillhandahåller genom stadens hyresmodell för förenings- och kulturlivet hyressätts enligt särskild princip som fastställs av kommunfullmäktige. För övriga fastigheter och lokaler tillämpas marknadsmässig hyra.
- § 5 Bolaget ska ligga i framkant avseende fastighetsutveckling inom såväl nyproduktion som ombyggnation och underhåll och i förekommande fall medverka i nationell kunskapsuppbyggnad och erfarenhetsutbyte i fastighetsfrågor.
- § 6 Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt kommunalrättsliga principer och de regelverk i övrigt som styr bolagets verksamhet och som mer i detalj regleras i bolagsordningen.

Ekonomi och effektivitet

- § 7 Higab AB ska säkerställa en stabil ekonomisk utveckling och skapa ett ekonomiskt utrymme som möjliggör ett långsiktigt och hållbart agerande till nytta för Göteborgs stad, dess boende, besökare och näringsliv. Bolaget ska fastställa lämpliga finansiella nyckeltal för bolaget totalt och de olika verksamhetsdelarna så att verksamhetens utveckling kan följas och värderas.
- § 8 Ägaren har som finansiellt krav på Higab AB att verksamhetens delar har en kapitalstruktur och ger en avkastning som står i paritet med andra jämförbara verksamheter. Måltalen ska kontinuerlig mätas mot relevanta externa aktörers utfall.
- § 9 För Higab AB innebär ovanstående att den ekonomiska styrningen inriktas mot en justerad soliditet lika med eller överstigande 45 procent och en direktavkastning på kommersiella fastigheter lika med eller överstigande 3,5 procent.
- § 10 Det åligger bolaget att löpande, i enlighet med av Stadshus anvisad process, bidra med analys om hur förutsättningar och förhållanden skiljer sig åt mellan branschnorm och de egna verksamheterna och vilka konsekvenser för verksamheterna som förändring i lönsamhet och kapitalstruktur innebär.
- § 11 Higab ska även, i nära samverkan med Stadens bolag och förvaltningar, sträva efter intern effektivitet, där samordning och resursdelning är naturliga insatser för att uppnå synergier och effektivitet.

§ 12 Som ett led i den årliga bokslutsberedningen ska Higab AB lämna förslag om bokslutsdispositioner inom koncernen.

Bolaget som en del av Stadens organisation

- § 13 Higab AB är moderbolag i klustret Lokaler. I tillämpliga delar ska detta ägardirektiv implementeras hos dotterbolagen genom att moderbolaget utarbetar ägardirektiv för respektive bolag som ska beslutas av fullmäktige och antas på bolagsstämman. Inom ramen för dotterbolagens ägardirektiv kan Higab besluta om samordning av gemensamma funktioner och standarder inom klustret.
- § 14 Bolaget ska i rollen som moderbolag följa de krav som gäller enligt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.
- § 15 Inom klustret ska specialisering ske i syfte att skapa effektivitet i förvaltning och affärsmässiga relationer. I detta syfte ska Higab AB ta initiativ till att flytta fastigheter och förvaltningsuppdrag mellan bolagen alternativt avveckla fastigheter.
- § 16 Higab ska yttra sig över ärenden från dotterbolag som ska till kommunfullmäktige för beslut eller ställningstagande. I beredningsansvaret ingår att anlägga ett övergripande perspektiv och att vid behov begära kompletterande underlag från dotterbolag samt att utfärda gemensamma anvisningar för ärendets struktur och innehåll, exempelvis i samband med större investeringar.

Frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

- § 17 Ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska i god tid lämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande. Bolagets styrelse ansvarar för att värdera om ett ärende är av principiell beskaffenhet eller ej. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet att kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas, ska Stadshus AB tillfrågas.
- § 18 Bolaget ansvarar för att ge Stadshus AB möjlighet att yttra sig i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
- § 19 Exempel på frågor där kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas är (uppräknningen är inte uttömmande):
- a. Ändring av aktiekapitalet
  - b. Beslut om kapitaltillskott till bolag, som inte i särskild ordning delegerats till kommunstyrelsen eller Stadshus AB
  - c. Fusion eller likvidering av bolag
  - d. Förvärv, bildande eller avyttring av bolag, med undantag av sådana bolag som enbart har till syfte att paketera fastigheter inför ett förvärv eller en avyttring.
  - e. Förvärv eller avyttring av aktier eller andelar i delägda bolag, om kommunfullmäktiges godkännande är befogat med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art eller omständigheter i övrigt
  - f. Bildandet av stiftelse

- g. Förvärv eller försäljning av fastighet av sådan omfattning att det påverkar bolagets långsiktiga ekonomi, oavsett om säljare/köpare är annat bolag i staden eller inte.
- h. Strategiska investeringar som innebär ny inriktning för bolaget eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde
- i. Beslut som väsentligt påverkar bolagets, koncernens eller stadens ekonomi eller medför annan risk (till exempel större investeringar eller avyttringar av tillgångar).

Kapitel 3 – Generella bestämmelser

Innehållet i detta kapitel beskriver generella skyldigheter för Göteborgs Stads helägda bolag. Vad som gäller de delägda bolagen beslutas i samråd med övriga delägare.

- § 1 Ändring av bolagsordning beslutas av kommunfullmäktige.
- § 2 Bolaget ska varje år upprätta och anta en arbetsordning för styrelsens arbete jämte instruktion avseende arbetsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören samt instruktion avseende ekonomisk rapportering till styrelsen.
- § 3 Samtliga kallelser inklusive dagordningar, handlingar och protokoll i bolagets styrelse ska finnas tillgängliga på stadens hemsida. Kommunstyrelsen har rätt att ta del av Bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt granska Bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska lämna kommunstyrelsen den information om verksamheten som begärs, om inte informationen omfattas av sekretess. Om informationen om verksamheten är sekretessbelagd måste alternativa sätt att överlämna informationen övervägas.
- § 4 Bolaget ansvarar för att rapportera väsentliga händelser i verksamheten till sitt moderbolag och kommunstyrelsen. Bolaget har alltid utöver den löpande rapporteringen ett ansvar att på eget initiativ informera om förändrade förutsättningar eller händelser som kan vara av betydelse för den kommunövergripande uppföljningen och styrningen av verksamheten.
- § 5 Bolaget är skyldigt att tidigt anmäla misstankar om allvarliga oegentligheter i bolagets verksamhet till stadsrevisionen
- § 6 Bolaget ska i sin verksamhet samverka med stadens övriga nämnder och bolag i syfte att främja det som är mest ändamålsenligt utifrån ett hela staden perspektiv, med beaktande av krav i kommunallagen och aktiebolagslagen samt annan lag och författning. Bolaget har ett ansvar för att samråda med, och aktivt söka samverka med, andra nämnder och styrelser när de egna besluten och det egna agerandet påverkar andra.
- § 7 Allmänhetens intresse av insyn i stadens bolag tillgodoses genom att offentlighetsprincipen omfattar bolaget.

- § 8 Kommunfullmäktigeledamot har rätt att närvara vid bolagsstämmor i direkt och indirekt helägda bolag samt har rätt att, inom ramen för den upplysningsplikt som åligger bolagsstyrelsen och verkställande direktören, ställa frågor.
- § 9 Som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt, och som grund för kommunstyrelsens beslut, ska bolagsstyrelsen och verkställande direktören i samband med årsrapportens upprättande redovisa och yttra sig om den verksamhet som bolaget har bedrivit under kalenderåret bedöms ha varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna i enlighet med § 3 i bolagsordningen.
- § 10 Bolagsstyrelsen ska årligen utvärdera sitt eget styrelsearbete. Utvärderingen ska minst omfatta:
- om styrelsen saknar någon kompetens för att kunna utföra sina uppgifter
  - om styrelsens arbetsformer fungerar
  - om styrelsen är organiserad på lämpligt sätt när det gäller eventuell arbetsfördelning.

Om bolagsstyrelsen kommer fram till att det finns brister som behöver åtgärdas ska bolagsstyrelsen åtgärda dessa. Utvärderingen, dock ej innehållet, ska protokollföras samt skickas till bolagets moderbolag. Stadshus AB svarar för att samla in protokollen samt rapportera vidare till kommunstyrelsen.

- § 11 Bolagsstyrelsen ska varje år utvärdera verkställande direktörens insatser, endast styrelseledamöter och suppleanter närvarar vid utvärderingen.
- § 12 Tvister mellan direkt och indirekt helägda bolag samt mellan nämnd och bolagsstyrelse i helägt bolag avgörs enligt särskild ordning, vilken framgår av kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens beslutade delegation.

Personuppgifter

- § 13 Bolagsstyrelsen är personuppgiftsansvarig för de behandlingar av personuppgifter som sker i Bolagets verksamhet

Arbetsgivarfrågor

- § 14 Bolaget ska som arbetsgivare följa Göteborgs Stads arbetsgivarpolitiska inriktning samt utvecklingen inom området. Bolaget ska samråda med Stadshus AB inför viktigare beslut i arbetsgivarfrågor av principiell strategisk betydelse. Stadshus AB ska säkerställa att väsentlig information i arbetsgivarfrågor återförs till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Arbetstagarrepresentation i styrelsen

- § 15 Lagen om styrelserepresentation för de privatanställda gäller även av staden ägda bolag så länge dessa uppfyller kraven för lagens tillämpning. Lokal arbetstagarorganisation fattar beslut om inrättande av styrelserepresentation och bolagsstyrelsen ska skriftligen underrättas om sådant beslut.
- § 16 Varje bolagsstyrelse bör söka en överenskommelse med de lokala fackliga organisationerna som innebär att de fackliga organisationerna avstår från formella

styrelseposter och istället ges möjlighet att närvara med yttranderätt och förslagsrätt vid sammanträden. Om lokal arbetstagarorganisation fattar beslut om inrättande av formell styrelserepresentation kan bolaget begära undantag från lagen hos Nämnden för Styrelserepresentationsfrågor.

Giltighet

§ 17 Detta ägardirektiv ska för att äga giltighet beslutas av kommunfullmäktige och därefter antas på bolagsstämman.

Göteborgs
Stad

Detta dokument är elektroniskt signerat.

Signed by: LINNEA POUSARD

Date: 2023-11-01 10:02:15

BankID refno: cc376436-28e9-478b-94c3-e030f5f06354

Styrelsesekreterare Higab AB: Linnea Pousard

Signed by: Carl Johan Mikael Hörnberg

Date: 2023-11-01 11:13:50

BankID refno: 944c4a0d-27a2-4ff0-87cd-73c9140daffe

Ombud Stadshus AB: Johan Hörnberg